

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 93.772 van 7 maart 2001

A. 71.958/VI-15.527

In zake : **CHABOTIER** Michel,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean BOURTEMBOURG, advocaat,
Zwitserlandstraat 24
1060 Brussel,

tegen :

**het openbaar centrum voor maatschappelijk
welzijn van Elsene,**

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Eric LEVERT, advocaat,
Clementinalaan 3
1190 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 29 oktober 1996 ingediende verzoekschrift, waarbij Michel CHABOTIER de nietigverklaring vordert van :

1. "de (hem) op 2 juli 1996 ter kennis gebrachte beslissing dat hij niet geslaagd is voor het examen voor onderbureauchef dat door het bestuur van het OCMW van Elsene was georganiseerd";
2. "de beslissing die de raad voor maatschappelijk welzijn op zijn vergadering van 22 augustus 1996 heeft genomen tot verwerping van het administratief beroep ingesteld tegen de kennisgeving van 2 juli 1996, waarin er van uit wordt gegaan dat er geen grond bestaat om de conclusie van de examencommissie opnieuw ter discussie te stellen, welke beslissing aan de raadsman van verzoeker is meegedeeld bij brief van 29 augustus 1996";

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer LOMBAERT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 18 mei 2000, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 25 januari 2001, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij bepaald wordt dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 28 februari 2001;

Gehoord het verslag van de heer CLOSSET, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. BOURTEMBOURG, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van Mr. BORN, loco Mr. LEVERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer LOMBAERT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat verzoeker sedert 1969 bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Elsene werkt; dat hij op 16 november 1971 in vast verband benoemd is als klerk en dat hij op 1 december 1982 bevorderd is tot opsteller; dat hij in januari 1987, toen hij bij de dienst Ontvangsten van het centrum werkte, overgeplaatst is naar de dienst Thesaurie van het Institut médico-chirurgical, naderhand, in 1990, herplaatst is in de administratieve diensten van het centrum, maar door dat centrum ter beschikking van het gemeentebestuur is gesteld, waar hij in de dienst Gemeenteontvangsten heeft gewerkt;

Overwegende dat verzoeker zich op 5 maart 1996 heeft aangemeld voor het examen voor bevordering tot onderbureauchef tot de organisatie waarvan het centrum besloten had; dat het centrum hem op 6 mei 1996 de datums en het examenprogramma heeft meegedeeld en gemeld heeft welk cijfer diende te worden

behaald om voor het examen te slagen; dat, wat dit laatste punt betreft, het volgende gepreciseerd werd :

	Toegekende punten -----	Vereiste minimum -----
1. Opstellen van een verslag over een administratief onderwerp van algemene aard op het niveau van het ambt (duur : 4 uur)	50	30
2. Schriftelijk gedeelte over bepaalde onderwerpen (duur : 4 uur)		
a) uitwerken van zes vragen over de gemeentewet, de OCMW-wet en de Grondwet (twee per thema)	30	15
b) uitwerken van drie vragen betreffende de dienst waar het personeelslid werkt en betreffende de verhoudingen tussen die dienst en de overige diensten van het bestuur en de toezichthoudende instanties.	50	30
3. Mondeling gedeelte over de algemene kennis.	20	12
	-----	-----
	150	90

dat uit het proces-verbaal van de examencommissie, samengekomen op 19 juni 1996, blijkt dat verzoeker voor het "schriftelijk gedeelte over bepaalde onderwerpen (...)
b) uitwerken van drie vragen betreffende de dienst waar het personeelslid werkt en betreffende de verhoudingen tussen die dienst en de overige diensten van het bestuur en de toezichthoudende instanties" een onvoldoende heeft gekregen, met slechts 19 op de 50, waardoor hij voor het volledige schriftelijke gedeelte 38 punten op de 80 heeft behaald, wat de reden was om hem als niet-geslaagd te beschouwen; dat die beslissing van de examencommissie van 19 juni 1996 de eerste bestreden handeling

is; dat van die beslissing aan verzoeker kennis is gegeven bij een brief van 2 juli 1996 waarop de vermeldingen voorgeschreven bij artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State niet voorkwamen; dat van de twee geslaagden van het examen de ene bevorderd is en de andere in een wervingsreserve is geplaatst;

Overwegende dat de raadsman van verzoeker op 2 augustus 1996 bij de verwerende partij een bezwaarschrift heeft ingediend waarin hij aanvoert dat zijn cliënt bij een dienst van het gemeentebestuur werkte en bijgevolg niet op regelmatige wijze kon worden onderworpen aan een toets met vragen over het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn; dat de raad voor maatschappelijk welzijn op 22 augustus 1996 eenparig heeft besloten dat er geen grond bestaat de conclusies van de examencommissie opnieuw ter discussie te stellen; dat dit de tweede bestreden handeling is; dat daarvan kennis is gegeven bij een brief van 29 augustus 1996 waarop de vermeldingen voorgeschreven bij artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State evenmin voorkwamen;

Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat het beroep niet-ontvankelijk is voorzover het op de tweede bestreden handeling betrekking heeft; dat zij betoogt dat "men zich met reden kan afvragen in welk opzicht deze handeling de rechtsordening op enigerlei wijze zou veranderen, (aangezien) die handeling een antwoord is op een willig beroep tegen een beslissing die de rechtsordening wél heeft gewijzigd"; dat de tweede bestreden beslissing volgens haar dan ook geen bestuurshandeling is waartegen bij de Raad van State beroep kan worden ingesteld; dat zij daarop laat volgen dat de omstandigheid dat die handeling, die een weigering is waardoor de rechtsordening niet kan worden gewijzigd en die "uitgaat van een overheid die bevoegd is om op haar betwiste beslissing terug te komen, op zich het belang van verzoeker om tegen die handeling in rechte op te treden niet voldoende wettigt";

Overwegende dat de raad voor maatschappelijk welzijn, waarbij door een examinandus een bezwaar aanhangig was gemaakt betreffende de regelmatigheid van een beslissing van de examencommissie die door die raad was samengesteld in het licht van de voorwaarden die men diende te vervullen om te slagen voor de door die raad bepaalde examenonderdelen, ermee ingestemd heeft het aan hem voorgelegde geval te onderzoeken en besloten heeft dat bezwaar niet in te willigen; dat zulk een beslissing, genomen op grond van argumenten die door de raadsman van verzoeker waren aangedragen, niet als een bevestigende handeling kan worden beschouwd; dat de exceptie niet kan worden ingewilligd;

Overwegende dat een middel, het eerste van het verzoekschrift, ontleend wordt aan schending van het reglement betreffende het programma van de examens, aan ontoereikende motivering, schending van de beginselen van behoorlijk bestuur en gewettigd vertrouwen van de bestuurden, en aan machtsoverschrijding, doordat de vragen die gesteld zijn in het schriftelijk examengedeelte betreffende "de dienst waar het personeelslid werkt" alleen betrekking hadden op de organen en de werking van het OCMW, terwijl in de bepalingen van het voormelde reglement stond dat het schriftelijk gedeelte over bepaalde onderwerpen betrekking diende te hebben op het "uitwerken van drie vragen betreffende de dienst waar het personeelslid werkt en betreffende de verhoudingen tussen die dienst en de overige diensten van het bestuur en de toezichthoudende instanties" en terwijl verzoeker in casu sedert meer dan vijf jaar bij het gemeentebestuur werkt en voordien in het ziekenhuis heeft gewerkt, zodat hij nooit in een dienst van de verwerende partij werkzaam is geweest; dat hij betoogt dat de verwerende partij in die omstandigheden "krachtens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur diende terug te komen op haar besluit waarin zij vastgesteld had dat (hij) niet geslaagd was of, op zijn minst, ter vrijwaring van zijn gewettigd vertrouwen in het bestuur, hem de mogelijkheid diende te bieden om het gedeelte van het examen betreffende "de dienst waar het personeelslid werkt" opnieuw af te leggen en hem daarbij vragen te stellen over de dienst waar hij écht werkzaam is";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat verzoeker, ook al was hij gedetacheerd bij het gemeentebestuur, een personeelslid van het OCMW is en dat het omstreden examen georganiseerd was met het oog op de bevordering tot onderbureauchef bij het bestuur van het OCMW; dat het volgens haar dan ook redelijk was er van uit te gaan dat het examengedeelte betreffende het "uitwerken van drie vragen betreffende de dienst waar het personeelslid werkt en betreffende de verhoudingen tussen die dienst en de toezichthoudende instanties" verband diende te houden met het OCMW, aangezien "indien een andere redenering wordt gevolgd, zulks erop zou neerkomen dat de geschiktheid van een personeelslid wordt nagegaan om bevorderd te worden tot onderbureauchef in een ambt waarvan de titularis een grote verantwoordelijkheid draagt en van wie vaststaat dat hij de materie die hij dient te kennen om het ambt te kunnen uitoefenen niet voldoende onder de knie heeft"; dat zij daaruit besluit dat de vragen betrekking dienden te hebben op de werking van het OCMW en dat verzoeker niet op een dwaalspoor kan zijn gebracht; dat zij daarop, wat de ontvankelijkheid van het middel betreft, laat volgen dat verzoeker tegen haar inbrengt dat ze niet teruggekomen is op de eerste bestreden handeling of ze hem althans niet in staat heeft gesteld het examengedeelte betreffende "de dienst waar het personeelslid werkt" opnieuw af te leggen door hem

vragen te stellen over de dienst waarbij hij echt werkzaam is; dat het middel daardoor volgens haar alleen tegen de tweede bestreden handeling is gericht; dat zij met dat al opmerkt dat de raad voor maatschappelijk welzijn niet bevoegd was terug te komen op de beslissing van de examencommissie die speciaal met het oog op het examen was samengesteld; dat zij bijgevolg stelt dat de nietigverklaring van de tweede bestreden handeling van geen belang is, aangezien de eerste bestreden handeling niettemin zou blijven bestaan, dat wil zeggen de beslissing waarin wordt gesteld dat verzoeker niet geslaagd is voor het examen; dat zij daarop laat volgen dat het criterium van het gewettigd vertrouwen dat geschonden zou zijn geen grond is om een bestuurshandeling als onwettig te bestempelen; dat zij er voorts op wijst dat de drie vragen die aan verzoeker zijn gesteld, hoewel ze verband houden met de werking van het OCMW, hoe dan ook aan hem konden worden gesteld, gelet op de ervaring die hij vroeger in de diensten van het OCMW had opgedaan en op de omstandigheid dat hij de wetgeving inzake de OCMW's diende te kennen; dat hij, als hij die wetgeving kende, volgens haar gemakkelijk kon antwoorden op die vragen, inzonderheid op de vraag betreffende artikel 111 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, waarvoor verzoeker 0 op de 20 heeft behaald en wat de belangrijkste oorzaak van zijn niet-slagen is geweest; dat zij vaststelt dat verzoeker overigens juist of ten dele juist heeft geantwoord op de beide andere vragen die eveneens betrekking hadden op de werking van het OCMW; dat zij daaruit besluit dat het feit dat verzoeker niet geslaagd is, losstaat van de kritiek die hij formuleert;

Overwegende dat in het middel, vooral in verband met het toepasselijke reglement, kritiek wordt geuit zowel op de wijze waarop een gedeelte van het examen is afgenomen als op de beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn houdende verwerping van die kritiek en houdende weigering om daaruit conclusies te trekken; dat dit middel een rechtsmiddel is dat gericht is tegen de beide bestreden handelingen en tot de vernietiging van zowel de eerste als de tweede handeling kan leiden; dat het middel, in tegenstelling tot hetgeen de verwerende partij beweert, ontvankelijk is;

Overwegende dat, volgens het gemeentelijk reglement dat van toepassing is op de examens die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Elsene worden georganiseerd, het examenprogramma een schriftelijk gedeelte "over bepaalde onderwerpen" omvatte, waarvan een onderdeel inzonderheid bestond in het "uitwerken van drie vragen betreffende de dienst waar het personeelslid werkt en betreffende de verhoudingen tussen die dienst en de toezichthoudende instanties"; dat verzoeker voor het laatstgenoemde onderdeel niet

geslaagd is, terwijl niet wordt betwist dat de vragen die daarin behandeld moesten worden, wat hem betreft, geen verband hielden met de dienst waarin hij al jarenlang werkte;

Overwegende dat indien de verwerende partij aan het voormelde reglement een andere strekking wenste te geven, namelijk die welke de interpretatie impliceert die zij in haar proceduregeschriften voorstelt, zij daartoe de mogelijkheid had maar zulks niet heeft gedaan;

Overwegende dat het er weinig toe doet dat de te vervullen betrekking een betrekking bij het OCMW-bestuur was, aangezien die omstandigheid de overheid niet in staat stelde voorbij te gaan aan de duidelijke bewoordingen van het toepasselijke reglement en dat reglement niet voorzag in een bijzondere regeling voor personeelsleden die in een dienst van het gemeentebestuur gedetacheerd zijn;

Overwegende dat er in het licht van de zeer goede cijfers die verzoeker voor de andere examenonderdelen heeft behaald - 39,5 op de 50; 19 op de 30; 14,6 op de 20 - stellig van uit kan worden gegaan dat het feit dat hij niet geslaagd is uitsluitend te wijten is aan de ondeugdelijke vragen die hem gesteld zijn in het onderdeel over bepaalde onderwerpen betreffende de dienst;

Overwegende dat het argument van de verwerende partij dat verzoeker had moeten kunnen antwoorden op de vragen waarin een beroep wordt gedaan op zijn kennis van de organieke wet betreffende de OCMW's en zijn vroegere ervaring irrelevant is; dat de verwerende partij daardoor immers toegeeft dat de voormelde vragen inderdaad geen verband hielden met de dienst waarin verzoeker werkte;

Overwegende dat het middel gegrond is; dat er geen grond bestaat om het overige middel van het verzoekschrift te onderzoeken,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden :

1. de beslissing van 19 juni 1996 van de examencommissie voor de bevordering tot onderbureauchef bij het openbaar centrum voor maatschappelijk

welzijn van Elsene, naar luid waarvan Michel CHABOTIER niet geslaagd is voor het examen aangezien hij een onvoldoende heeft behaald voor het "schriftelijk gedeelte over bepaalde onderwerpen" voor het onderdeel "uitwerken van drie vragen betreffende de dienst waar het personeelslid werkt en betreffende de verhoudingen tussen die dienst en de overige diensten van het bestuur en de toezichthoudende instanties";

2. de beslissing van 22 augustus 1996 van de raad voor maatschappelijk welzijn om, naar aanleiding van het bezwaar van verzoeker, de voormelde beslissing van de examencommissie niet "opnieuw ter discussie te stellen".

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op zeven maart tweeduizend en één door :

de HH.	CLOSSET,	kamervoorzitter,
	HANSE,	staatsraad,
	LEWALLE,	staatsraad,
	HARMEL,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

P. HARMEL.

Ch.-L. CLOSSET.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.